“ ज्ञानस्य निर्मलं नेत्रं ज्योतिष्यकमनुत्तमम् ”

स्थापना १९४४

JYOTIRVIDYA PARISANSTHA POONA2

ज्योतिर्विद्या परिसंस्था, पुणे

सन १९७८-७९ शके १९००-१९०१ वर्ष ३५ वें

वार्षिक वृत्तान्त व समाव्यय

(पुढील वर्षाच्या निकल्पासह)

प्रकाशक
वि. वि. सोवनी,
अ. वि. घुळे
कार्यवाह, ज्यो. प. पुणे

ज्योतिर्विद्या परिसंस्था, पुणे १९७९-८० (शके १९०१ ते १९०२) चे अंदाजपत्रक

आय	रु. पै.	व्यय	रु. पै.
(१) सामान्य सदस्य वर्गणी	२५०-००	(१) सहाय्यक वेतन	१००-००
(२) देणग्या-शासकीय		(२) कचेरी खर्च	१५०-००
महानगरपालिका	२००-००	(३) दुर्बिण व इतर सामान दुरुस्ती	१५०-००
इतर	१००-००	(४) वाहन खर्च	३०-००
(३) व्याज	५५०-००	(५) जागा देखभाल	३००-००
(४) आजीव सदस्य शुल्क	१००-००	(६) अहवाल, पत्रिका व इतर मुद्रण	४५०-००
(५) प्रकाशन विक्री	१००-००	(७) वार्षिक सभा	५०-००
(६) किरकोळ	१०-००	(८) ऑडिट फी	३०-००
		(९) टपाल हशील	१५०-००
	१३१०-००	(१०) ग्रंथसंग्रह	२५०-००
अपेक्षित तूट	१३००-००	(११) स्फुट व्याख्याने, चित्रपट, अभ्यास मंडळ इत्यादी शैक्षणिक उपक्रम	३५०-००
		(१२) कायम निधी	१००-००
		(१३) खग्रास सूर्यग्रहण वेध निरीक्षण	५००-००
एकूण रु.	२६१०-००	एकूण रु.	२६१०-००

Sd. V. V. Sowani, Secretary Y. R. Nene. Treasurer

वार्षिक निकाय सभेचे (जनरल बॉडी मीटिंग) निमंत्रण

चालू ३६ व्या वर्षाची निकाय सभा (जनरल बॉडी मीटिंग) रविवार दि. ३–२–८० ला (भारतीय सौर माघ १४, शके १९०१) सायंकाळी ४ वाजता टिळक स्मारक मंदिर, टिळकरोड येथे भरेल. त्यावेळच्या कामकाजाची क्रमणिका खाली दिली आहे तरी सभासदांनी सभेस अवश्य उपस्थित रहावे ही विनंती. सभेला आवश्यक गणसंख्या नसल्यास अर्ध्या तासाने म्हणजे ४॥ वाजता त्याच ठिकाणी सभा होईल.

क्रमणिका

(१) १९–११–७८ च्या वार्षिक निकाय सभेच्या इतिवृत्तास मान्यता.
(२) पूर्वप्रसिद्ध वृत्तान्ताच्या अनुरोधाने गतवर्षातील कार्याचे निवेदन.
(३) गतवर्षाच्या आयव्ययास मान्यता.
(४) १९७९–८० साठी पदाधिकाऱ्यांची निवड.
(५) १९७९–८० मध्ये हाती घ्यावयाची कामे.
(६) १९७९–८० च्या अंदाजपत्रकावर चर्चा.
(७) आयत्या वेळचे विषय (अध्यक्षांच्या अनुमतीने)
(८) प्राध्यक्षांचे भाषण.
(९) आभार.

पुणे, भारतीय सौर पौष ३० शके १९०१
२० जानेवारी १९८०

आपले
श्री. वि. वि. सोवनी
श्री अ. वि. धुळे
कार्यवाह

टीप :–सभासदांना काही प्रश्न विचारावयाचे असतील अगर सूचना करावयाच्या असतील तर त्यांनी कृपया सभेपूर्वी तीन दिवस, कार्यवाह यांचेकडे तसे लेखी कळवावे.

विनंती

परिसंस्थेची सामान्य सभासदत्वाची वार्षिक वर्गणी रु. ५ आहे. तरी आपली १९७९–८० ची वर्गणी, परिसंस्थेकडे पाठवावी अशी विनंती आहे.

" ज्ञानस्य निर्मलं नेत्रं ज्योतिष्यकमनुत्तमम् ! "

ज्योतिर्विद्या परिसंस्था, पुणे

स्थापना :–गणेश चतुर्थी शके १८६६ दि. २२–८–१९४४

सन १९७८–७९ (शके १९००–१९०१) चा

३५ व्या वर्षाचा वृत्तान्त

ज्योतिर्विद्या परिसंस्थेने १ जुलै १९७९ रोजी ३६ व्या वर्षात पदार्पण केले. आहे. दि. ३० जून १९७९ ला संपलेल्या ३५ व्या वर्षातील संस्थेच्या कार्याचा हा वार्षिक वृत्तान्त व आयव्यय प्रशासक मंडळ आपणास सादर करीत आहे.

सन १९७८–१९७९ मधील पदाधिकारी

प्रशासक मंडळ (Governing Council)

~~**अध्यक्ष**~~ प्राध्यक्ष :–प्रि. गो. रा. परांजपे, एम्. एस्सी. एफ्. एन्. आय्. ओ. बी. ई (निवृत्त)

उपाध्यक्ष :–
(१) डॉ. मो. वा. चिपळूणकर, डी. एस्सी.
(२) प्रा. द. श्री. जोग, एम् एस्सी.

नैधिक :–श्री. य. रा. नेने, एम्. एस्सी.

कार्यवाह :–(१) श्री. वि. वि. सोवनी, बी. एस्सी.
(२) श्री. अ. वि. धुळे, डी. एम्. ई. पी. डी. ए. ई.

सदस्य :-(१) श्री. वि. धों. गोरेशास्त्री, ज्योतिर्गणिताचार्य व ज्योतिषालंकार.

(२) श्री. मो. ना. गोखले, बी. एस्सी.
(३) श्री. स. ग. काजरेकर, बी. एस्सी.
(४) श्री. मा. भ. पंत, बी. एस्सी., बी. टी.
(५) श्री. हे. वा. मोने
(६) श्री. स. चि. मराठे, बी. ई.
(७) श्री. ग. य. दीक्षित, एम्. ए.
(८) प्रा. अ. त्र्यं. ढवळे, एम्. एस्सी.
(९) प्रा. सू. शां. चौबळ, एम्. एस्सी.
(१०) प्रि. र. ना. बेलवलकर, बी. ई.
(११) प्रा. य. शं. पाटणकर, एम्. एस्सी.

अंतर्गत अधिक्षक :-श्री. वा. रा. मराठे, बी. ए.

समान्वय अधिक्षक:-श्री. जी. डी. आपटे आणि कं, चार्टर्ड अकाउंटन्टस्

तद्विद्य मंडळाचे सभासद (Academic Council)

(१) प्रा. वि. वा. नारळीकर
(२) प्रि. गो. रा. परांजपे
(३) डॉ. मो. वा. चिपळूणकर
(४) प्रा. द. श्री. जोग.
(५) श्री. मा. भ. पंत (निमंत्रक)

वृत्तांतवर्षातील कार्याचे इतिवृत्त

सभा–बैठकी

प्रशासक मंडळाच्या सभा

(१) रविवार दि. ७-९-१९७८ रोजी टिळक स्मारक मंदिरातील संस्थेच्या कार्यालयात प्रशासक मंडळाची सभा भरली होती. सभेत १९७७–७८ वर्षाच्या अहवालाच्या खडर्यास मान्यता देण्यात आली. तसेच १९७७–७८ सालाच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या कामकाजाच्या दृष्टीने चर्चा झाली. १९७८–७९ या वर्षासाठी अंदाजपत्रक खर्डा तयार करण्यात आला.

वार्षिक निकाय सभा

३५ व्या वर्षाची वार्षिक सभा दि. १९-११-७८ रोजी सायंकाळी ४ वाजता टिळक स्मारक मंदिराच्या तळघरातील सभागृहात भरली होती. सभेस १५ सभासद उपस्थित होते. प्रि. श्री. गो. रा. परांजपे यांनी अध्यक्षस्थान स्वीकारल्यावर सभेच्या कामकाजास सुरुवात झाली

कार्यवाहांनी आधीच्या सर्वसाधारण सभेचा वृत्तांत वाचून दाखविला. हा वृत्तांत आणि पूर्वी प्रसिद्ध करण्यात आलेला गतवर्षाचा कार्यवृत्तांत व समान्वय सभेने संमत केले. तसेच नव्या वर्षाकरिता संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांची निवड करण्यात आली. संस्थेने हाती घ्यावयाच्या कामांच्या दृष्टीने सभेत पुढील सूचना मांडल्या गेल्या व त्यावर सविस्तर चर्चा झाली.

१) बचत खाती असलेल्या शिल्लक रकमेपैकी काही रक्कम दैनंदिन खर्चासाठी ठेवून बाकी रक्कम मुदतबंद ठेवीत गुंतवून व्याजाने मिळणारे उत्पन्न वाढवावे.

२) पुस्तक विक्रेत्यामार्फत [illegible] प्रमुखां [illegible] भेटून परिसंस्थेच्या प्रकाशनाची विक्री वाढवावी.

३) प्रशासक मंडळाच्या सभासदांनी प्रत्येक महिन्यास खगोलशास्त्रावर एक लेख वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध करून ज्योतिर्विद्या परिसंस्थेचे नाव लोकांपुढे राहील असे करावे.

४) ज्योतिर्विद्या परिसंस्थेने आपले मासिक किंवा त्रैमासिक प्रसिद्ध करण्याचा प्रयत्न करावा.

अभ्यासमंडळाच्या साप्ताहिक सभा

अभ्यासमंडळाच्या सभा दर रविवारी सायंकाळी ५ ते ७ या वेळात टिळक स्मारक मंदिरातील संस्थेच्या कार्यालयात भरत असत. या सभांना साधारणपणे १० पर्यंत सभासद नियमितपणे हजर असत. या सभांमध्ये प्रामुख्याने खालील विषयांवर चर्चा झाली:

१) लेसर किरण व त्यांचा अंतरिक्षातील कृत्रिम उपग्रहांशी संपर्क साधनासाठी, होलोग्राफी इत्यादीसाठी होणारा उपयोग,

२) सूर्यचंद्राचे एकाच दिशेतील व भिन्न दिशेतील समक्रांती योग काढण्याची रीती–वैधृति व व्यतिपात.

३) रूपविकारी तारे.

४) चंद्राच्या निरनिराळ्या अवस्थांत होणारी ताऱ्यांची व ग्रहांची पिधाने.

५) अमावास्येनंतर प्रथम चंद्रदर्शनाचा कालावधी.

६) क्षितिज सापेक्ष द्वितीये-तृतीयेच्या (शुक्लपक्ष) चंद्रकोरीची वैशिष्टचे.

७) १६ फेब्रुवारी १९८० रोजी दक्षिण भारतातून दिसणाऱ्या खग्रास सूर्यग्रहणाचे वेळी घेता येण्यासारखे वेध.

८) सारोज कालावधी.

९) सूर्यबिंबावर दिसणारे काळे डाग.

१०) स्कायलॅब पृथ्वीवर परतत असताना तिच्या कक्षेत केलेला बदल.

नवसदस्यांचे स्वागत

१९७८–१९७९ या वर्षी पुढील नवीन सभासद झाले

आजीव सदस्य :–

१) श्री. श्रीधर लक्ष्मण दाते
५३७ कसबा पेठ, सोलापूर

सामान्य सदस्य :–

१) श्री. विजय शांताराम राजे
८ पारिजात सोसायटी
३२, मुकुंदनगर, स्वारगेट, पुणे ९.

२) श्री. तुषार शंकर देशपांडे
८०० (नवा) शुक्रवार पेठ, गाडीखाना, पुणे २.

३) श्री. रमेश पुंडरीक राव
१३३६ शुक्रवार नातुबाग, पुणे २.

४) श्री. मिलिंद भगवान पंडित
६२७ नारायण पेठ, लोखंडे तालमीजळ, पुणे ३०.

५) श्री. शशिकांत श्रीपतराव हमीदवाडकर
३९४ मंगळवार, जिल्हा परिषदेजवळ, पुणे ११.

६) श्री. अनिल परशुराम साठे
९४ अ, सदाशिव पेठ, चिमण्या गणपतीजवळ पुणे ३०

संस्थेच्या ग्रंथसंग्रहालयात पडलेली भर

भारतीय हवामानशास्त्र विभागाच्या कलकत्त्याच्या अॅल्मॅनॅक युनिटकडून दर महिन्यास प्रसिद्ध होणारे अॅस्ट्रॉनॉमिकल बुलेटिन संस्थेस मोफत येत असते. शिवाय १९७९ सालचे नॉटिकल अॅलमॅनॅक संस्थेने विकत घेतले.

अॅस्ट्रॉनॉमिकल सोसायटी ऑफ इंडिया या संस्थेतर्फे प्रसिद्ध होणारे त्रैमासिक बुलेटिन मार्चपासून संस्थेने विकत घेण्यास सुरुवात केली.

वृत्तांत वर्षातील कार्याचा आढावा–

दरवर्षीप्रमाणे १९७८–७९ या वर्षातही आकाशदर्शनाचे कार्यक्रम करण्यांत आले. किंबहुना गतवर्षीतील हेच प्रमुख कार्य होते.

कार्यक्रमांचा तपशील :—

(१) २२–२४ सप्टेंबर ७८	...	जागतिक वन्य प्राणी संरक्षण संस्थेच्या पुणे येथील शाखेतर्फे नॅशनल डिफेन्स अॅकेडमी खडकवासला.
(२) ८ ऑक्टोबर ७८ (३) २३ नोव्हेंबर ७८	...	श्री. वि. वि. सोवनी, कार्यवाह यांच्या घरानजीकच्या मैदानावर (प्रशांतनगर, नवी पेठ, पुणे ३०)

Jyotirvidya Parisanstha, Pune.

Statement of Receipts & Payments for the year ended 30–6–79

Receipts	Rs. Ps.	Payments	Rs. Ps.
Opening balance as on	**1–7–78**	**Salary**	Nil
Cash on hand	80–59	**Printing**	205–00
Saving with		**Stationery**	Nil
Cos. Co–op		**Postage & revenue**	
Bank in S. B. A–c.	3100–40	**stamps**	42–35
and F. D.	3000–00	**Other office expenses**	15–80
Subscriptions		**Annual Meeting**	19–20
Ordinary members	115–00	**Transport expenses**	8–00
Life members	101–00	**Audit Fee**	30–00
		Repairs, equipment	120–00
Donations		Study circle and Educational purpose	84–10
Municipal		Purchase of Nautical	
Corporation	400–00	Almanac & Quarterly	
others	241–00	Astronomical Magazine	53–00
Sale of books	104–75	Miscellaneous	2–00
Interest		**Closing balance**	
On Saving A.c		Cash on hand	227–89
and Fixed deposit	512–28	Savings in bank A/c	1897–68
Miscellaneous	50–00	Fixed Deposit with	
(Postage & remuneration)		Cos. co–op. Bank	5000–00
Total Rs.	7705–02	Total Rs.	7705–02

Examined & found correct — Sd. V. V. Sowani, Secretary
S–d for G. D. Apte & Co. — Y. R. Nene, treasurer
Chartered Accountants
13–10–79.

G. D. APTE & Co. Schedule VIII. Phone : 45892
Chartered Accountants vide Rule 17 (1). United Western Bank Bldg.
Registered No. F–44 Laxmi Road, Pune–30
Dated : 28 Sept. 1979

Name of the Public Trust :–Jyotirvidya Parisanstha, Poona
Balance sheet as on 30 June 1979

Funds and Liabilities,	Rs. Ps.	Assets	Rs. Ps.
Trust Fund or Corpus as per last balance sheet	1983–25	Immovable Property	——
Other funds		Investment	——
Research fund as per last B/S.	5500–00	Furniture & Fixtures	198–77
		Library books	794–68
Life membership subscription as per last B/S 1765–00		Equipment	3206–39
		Stock of Publications	2069–41
Addition during the year	101–00	Loans	——
		Advances	——
Building & equip. Fund		Income outstanding	——
as per last B/S	8364–00	Cash & Bank Balance	
		with Trustee	227–89
		Saving Bank	1897–68
		F.D. with Cosmos Bank	5000–00
		Income & expenditure A/c as per last B/S 4730–00	
		less surplus 412–18	4318–43
Total	Rs. 17,713–25	Total	Rs. 17,713–25

Sd. for G. D. Apte & Co.
Chartered Accountant
13–10–79